

## **VERSLAG VAN DE VIERENDERTIGSTE KNMvD SENIORENDAG 12 NOVEMBER 2025**

### **Vooraf**

Dit is de eerste keer dat er gebruik is gemaakt van AI om het verslag te maken. Dat was een leerzame ervaring die uitnodigt om er meer ervaring mee op te doen. Gevolg is wel dat de lay-out en de stijl misschien anders zijn dan u gewend bent. Maar op gebied van inhoud en betrouwbaarheid is getracht zo dicht mogelijk bij de presentaties te blijven. Hopelijk heeft het voor u niet aan leesbaarheid ingeleverd. Mocht u als lezer opmerkingen hebben, geef het dan door aan mij (hansvembden@gmail.com).

### **Inleiding**

De vierendertigste bijeenkomst van senior dierenartsen was weer een warme en gezellige bijeenkomst. Tijdens de inloop werd onder genot van koffie en cake onderling bijgepraat door de deelnemers. Om 11.00 uur verzocht de organisatie een ieder in de zaal te gaan zitten. Daarna volgde een kort welkom door de voorzitter Jan Peelen, die het woord gaf aan Joost van Herten.

### **Naar een Federatie voor de Toekomst van de Diergeneeskunde**

Joost van Herten hield, namens de KNMvD, een inleiding over de toekomst van de vereniging en de plannen voor de vorming van een federatie. Hij vervangt daarbij voorzitter Sophie Deleu.

Afgelopen week verscheen er een boek over de geschiedenis van de diergeneeskunde en de KNMvD – een passend moment om ook vooruit te kijken. Want terwijl de KNMvD in het verleden stevig is verankerd, verandert de beroepspraktijk razendsnel.

De directe aanleiding voor de veranderingen ligt in het rapport van Berenschot over de kwaliteitsborging in de diergeneeskunde. Tot nu toe is de kwaliteit van de diergeneeskundige zorg in de wet vastgelegd als een *open norm*. Dat heeft goed gewerkt, maar inmiddels staat dat systeem onder druk. De verwachtingen van de maatschappij tegenover dierenartsen worden steeds groter, terwijl de KNMvD nog slechts de helft van alle dierenartsen vertegenwoordigt. Daardoor werkt het huidige systeem van zelfregulatie – bijvoorbeeld via de Code voor de Dierenarts – niet meer.

Berenschot adviseert om te komen tot één organisatie die de regie neemt op kwaliteit. Een belangrijk onderdeel daarvan is het principe van ‘een leven lang leren’: permanente nascholing, die op dit moment nog niet verplicht is.

De afgelopen tijd is er daarom intensief overleg gevoerd tussen verschillende organisaties van dierenartsen, dierenartsassistenten en dierenfysiotherapeuten. Gezamenlijk onderzoeken zij de oprichting van een nieuwe beroepsorganisatie die zich bezighoudt met de behartiging van gedeelde en overstijgende belangen; het bevorderen van de onderlinge samenwerking tussen de verschillende

professionals; (mede)verantwoordelijkheid dragen voor het versterken van de kwaliteitsborging van professionals door herregistratie, permanente educatie en ontwikkeling en beheer van de professionele standaard.

Belangrijk is dat nascholing geaccrediteerd wordt en dat toezicht op kwaliteit gewaarborgd blijft. Het diergeneeskundig register zal in de nieuwe structuur blijven bestaan.

Aanvankelijk was het niet de bedoeling om een geheel nieuwe organisatie op te richten. Er werden drie opties onderzocht:

1. Een orde met verplichte deelname – maar daar was bij de overheid geen draagvlak voor.
2. Een nieuwe vereniging – geen wezenlijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.
3. Een federatie, oftewel een *vereniging van verenigingen*, bleek de beste oplossing.

Die federatie zal bestaan uit de KNMvD, de CPD en de beroepsverenigingen van Dierenfysiotherapeuten en Dierenartsassistenten. De KNMvD zelf zal zich dus omvormen tot een federatie, waarbij de huidige groepen – Gezelschapsdieren, Paard en Landbouwhuisdieren, en DIMEO– opgaan in zelfstandige verenigingen.

Het streven is om deze nieuwe structuur per 1 januari 2027 in te laten gaan.

Voor alle huidige leden, inclusief de seniorleden, zal een passende plek worden gecreëerd. Er wordt gedacht aan een eigen vereniging voor senioren, of als senior lid aansluiting bij een van de bestaande groepen.

De KNMG (de federatie van artsen in de humane geneeskunde) ging de KNMvD al twintig jaar geleden voor in deze ontwikkeling. Er is inmiddels ook overleg met hen geweest om van hun ervaringen te leren.

Hoewel het initiatief voor de federatie bij de KNMvD ligt, staat de organisatie onder duidelijke druk van de overheid: als de beroepsgroep zich nu niet zelf hervormt, zal dat op termijn van buitenaf worden opgelegd.

Een belangrijk aandachtspunt is de betrokkenheid van jonge dierenartsen. Het is nog niet onderzocht of zij lid willen worden van een van de nieuwe onderliggende verenigingen. Wel is duidelijk dat herregistratie verplicht zal worden voor alle dierenartsen – lid of geen lid.

De huidige kwaliteitsinitiatieven van de KNMvD liepen vast omdat deze niet golden voor niet-leden van de KNMvD. In de nieuwe opzet zal dat anders zijn. Wie niet voldoet aan de wettelijke kwaliteitsregels, zal zijn herregistratie verliezen en daarmee het recht om als praktiserend dierenarts te werken.

Binnen de federatie zal elke aangesloten groep een bijdrage afdragen en betalen voor afgenomen diensten. De bedoeling is dat dit per saldo niet duurder wordt voor de leden – mogelijk zelfs goedkoper.

Zo staat de diergeneeskundige beroepsgroep op een belangrijk kantelpunt: van vrijwillige zelfregulering naar een gezamenlijke, stevige borging van kwaliteit. Een

toekomstbestendige structuur waarin elke dierenarts, in welke fase van zijn loopbaan dan ook, een duidelijke plek heeft, ook de senioren.

Na deze lezing met aansluitend discussie volgde de lezing “Julius Peters Road to Paris”, over de veterinaire begeleiding van de paarden tijdens de Olympische en Paralympische Spelen 2024.

### **Introductie en Lezing: Julius Peters**

Dick van der Kolk heeft de eer om Julius Peters te introduceren als volgende spreker.

Julius is specialist paard, voorzitter van de groep Paard, en al meer dan twintig jaar gespecialiseerd in de gebitsverzorging van paarden. Hij is eigenaar van een bedrijf dat hoogwaardige apparatuur voor gebitszorg ontwikkelt en levert.

Het onderwerp van zijn lezing vandaag is de begeleiding van de hippische ploeg die de vorige zomer deelnam aan de Olympische Spelen in Parijs.

---

### **Over Julius Peters**

Julius stelt zich zelf voor. Hij is geboren in Groningen, en kreeg de liefde voor het vak mee van zijn oom – dierenarts in Oldenzaal, met wie hij regelmatig meereed.

In 1981 studeerde hij af aan de Universiteit Utrecht en begon zijn carrière in Limburg, bij het Dienstencentrum Paardenhouderij, waar hij betrokken was bij het spermatransportplan. Later werd hij hoofd van het laboratorium voor stierenverzorging in Harfsen.

Vanaf 1988 werkte hij in Stellingwerf (Wolvega), en in 1998 specialiseerde hij zich verder in de voortplanting bij paarden.

Rond zijn zestigste, in 2015, stapte hij uit de praktijk om zich volledig te richten op verdieping in de paardengebitgeneeskunde — een traject dat leidde tot de oprichting van de Kliniek voor Paard en Gebit in Jonkersvaart in 2018.

Naast zijn praktijkervaring heeft Julius een indrukwekkend aantal bestuurs- en teamfuncties vervuld:

- Van 1998 tot 2004 was hij teamdierenarts bij de twee- en vierspanteams;
- Vanaf 1990 is hij officieel dierenarts bij de FEI (Fédération Équestre Internationale).

---

### **FEI-dierenarts: een bijzonder traject**

Om officieel FEI-dierenarts te worden, is een lange weg nodig: deelname aan vele internationale wedstrijden, jaarlijks een examen, en eens in de drie jaar een bijscholingscursus.

Twee jaar geleden werd Julius door de FEI gevraagd om Level 4-dierenarts te worden — de hoogste categorie. Wereldwijd zijn er slechts ongeveer dertig dierenartsen met deze status.

Daarvoor moest hij onder andere een Engelse taaltoets op Cambridge-niveau C1 afleggen en deelnemen aan een communicatiecursus bij de FEI in Lausanne. Level 4-dierenartsen worden geselecteerd voor grote evenementen zoals de Wereldbekerfinale en de Olympische Spelen, waaronder die van Parijs 2024 en de Paralympische Spelen.

---

### **De Olympische Spelen in Parijs**

De hippische onderdelen vonden plaats bij het Slot van Versailles — een indrukwekkend maar beschermd natuurgebied, wat voor uitdagingen zorgde bij de bouw van het eventing parcours en de andere parcoursen. Na afloop moest alles weer volledig worden afgebroken.

Er waren drie disciplines: dressuur, springen en eventing.

Bij de Paralympische Spelen werd alleen dressuur gereden, maar in verschillende handicapklassen.

Het deelnemersveld was mondiaal:

- Dressuur: 75 paarden
- Springen: 75 paarden
- Eventing: 70 paarden
- Paralympisch: 85 paarden

Julius verbleef met zijn team in een hotel bij het wedstrijdterrein, vanwaar alles per fiets bereikbaar was — onder zware beveiliging.

---

### **Veterinaire organisatie**

De voorbereiding begon maanden van tevoren, met onderzoeken op diverse ziekten, zo was piroplasmose een issue.

Paarden uit derde landen gingen in quarantaine in Bretagne, 3 uur rijden vanaf de Olympische locatie.

Bij aankomst werden ze geïdentificeerd via microchip, paspoort en medische formulieren, en moest hun temperatuur vooraf drie dagen worden geregistreerd.

De stallen waren semi-permanent, uitstekend georganiseerd en voorzien van airconditioning, met aparte secties per continent.

De veterinaire organisatie bestond uit:

- FEI-officiële dierenartsen
- Teamdierenartsen van de landen
- NVWA-dierenartsen voor documentcontrole
- Dopingdierenartsen
- Dierenartsen voor welzijn
- Dierenfysiotherapeuten

In de kliniek werkte men met enkele van de beste specialisten ter wereld: radiologen, internisten en chirurgen. De behandelaars maken geen deel uit van het FEI-team.

Julius maakte deel uit van het vierkoppige FEI-dierenartsteam dat toezicht hield op aankomst, welzijn, keuringen en naleving van de regels. Hij was daarnaast vooral werkzaam in de kliniek als toezichthouder.

---

#### Doping, welzijn en biosecurity

De FEI hanteert een streng Medication Control Program.

Van middelen als Metacam zijn de uitscheidingstijden bekend; andere middelen zijn volledig verboden. Van de 1200–1400 monsters is slechts ongeveer 1% positief, vaak geen opzet maar door ongelukkige omstandigheden.

Het dierenwelzijn stond centraal — mede vanwege incidenten tijdens Tokio 2020.

Biosecurity werd strikt toegepast: desinfectiematten, gescheiden ruimtes voor doping en behandelingen.

Alleen geregistreerde fysiotherapeuten mochten werken met hun apparatuur, zoals lasers of dry needling.

---

#### Veterinaire keuringen

Bij de keuring moesten paarden 10 meter stappen, 30 meter draven, keren en terugdraven.

De dierenarts adviseerde de jury over de “fit to compete”-status. Bij twijfel kon het paard in de holding box worden herkeurd door specialisten in orthopedie.

---

#### Ervaringen en afsluiting

Julius vertelde dat het een geweldige ervaring was om deel uit te maken van de Olympische organisatie. De Franse taal vormde soms een uitdaging, maar de samenwerking en de sportbeleving maakten veel goed.

Een leuke opsteker: zelfs prinses Amalia was aanwezig bij de springwedstrijden.

Na afloop toonde Julius nog een kort videofragment van een interview.

Zijn enthousiasme en passie voor het vak zijn voelbaar — een unieke inkijk in het werk achter de schermen van de hippische topsport.

---

#### **Veterinair Historisch Genootschap** Hein Schrama

Vorige week is het boek “Van Veeartsenij naar Diergeneeskunde” uitgekomen.

Van de 400 exemplaren zijn er reeds 220 verkocht. Na afloop van deze bijeenkomst is het boek bij de uitgang te koop.

---

#### **Veterinaire reisorganisatie** Tine Beulink

Reis naar Noord-Schotland was heel snel volgeboekt. Inmiddels staan 30 personen op een wachtlijst voor het geval er iemand uitvalt.

Voor september 2026 staat er een driedaagse reis naar Noord-Holland in de planning.

Tine meldt dat ze nu reeds 12 jaar voorzitter is van de reisorganisatie en graag vervangen zou willen worden. Graag opstellen in rotten van 3 om je aan te melden.

## **Lunchpauze**

Tijdens de lunch, bestaande uit een broodjesbuffet, kroketten, fruit en gezonde dranken kon er weer volop met elkaar gepraat worden. Zelf ervaar ik dat altijd als een heel leuk onderdeel van de dag. Het levert vaak leuke gesprekken op ook met collega's die je voordien niet of alleen van naam kende.

Na de lunch ging het programma verder met de lezing "Shelter Medicine, new kid on the block" door Dr. Ruth van der Leij.

Vera Baumans leidt inleider in

Dr. Ruth van der Leij is pas gepromoveerd op het onderwerp shelter medicine en is werkzaam op de Faculteit Diergeneeskunde afdeling Gezelschapsdieren.

## **Titel Shelter Medicine "New kid on the block"**

Het gaat hier over bedrijfsmatig in groepen gehouden gezelschapsdieren. Het gaat dus veel over populaties zoals in asielen, bij fokkers, bij handelaren, evt. ook als proefdieren.

Aandachtsgebieden zijn:

1. Fysieke gezondheid
2. Gedrag
3. Management
4. Volksgezondheid

In 1999 was pas het eerste college shelter medicine. Een relatief jong vakgebied dus.

### 1. Fysieke gezondheid

Kattenziekte komt normaal niet voor bij katten die de dierenarts bezoeken vanwege de vaccinaties. Echter bij zwervkatten-opvang kan het wel voorkomen.

Vrijwilligers raken dan helemaal in paniek omdat katten als ratten dood gaan.

Probleem bij management van dit probleem is de registratie van het vaccin.

Vaccinatie met kattenziekte kan beste op zeer jonge leeftijd: 6 weken (bij uitbraak op 4 weken) terwijl de registratie pas vanaf 8 weken toestaat. Het kostte veel moeite om bij overheden toestemming te krijgen om bij uitbraken eerder te gaan vaccineren, maar het is uiteindelijk gelukt.

### 2. Gedrag, mentale gezondheid

Angst voor het onbekende uit zich bv. door weggedoken te zitten en/of op zijn eigen ontlasting in de kattenbak. Dit wekt chronische stress op. Oorzaken: verlies van

territorium, vreemde mensen, onbekend voer, geur en geluid van honden (in de natuur zijn honden carnivoren die kleinere dieren, ook katten, eten), onbekende katten, opgesloten zitten.

Tijdens onderzoek kreeg elke kat die binnen kwam een doos. Gedurende 14 dagen observatie van stressscore. Bij katten met een doos was stress binnen 3 dagen op normaal niveau. Katten zonder doos deden er 14 dagen over.

Maar als ook het gewichtsverlies werd meegenomen bleek een doos helemaal geen effect te hebben.

Nieuwe methode die nu plaats vindt is meting van cortisol in de kattenharen. De methode is wel heel duur en uit onderzoek moet nog blijken of dit een betere methode is om stress te meten.

Welke dieren er worden aangeboden vanuit de asielen is te monitoren via de websites [ikzoekbaas.nl](http://ikzoekbaas.nl) en [dierenasiels.com](http://dierenasiels.com). Het aanbod van honden en konijnen etc. is vrij constant. Echter die van katten vertoont door de jaren heen pieken en dalen.

Dit betekent dus voor de bedrijven dat ze continu met een wisselend aanbod van jonge zeer kwetsbare dieren te maken hebben.

Onderzoek bij 7 asielen die data van 2006 – 2021 hebben aangeleverd en laten analyseren. Ze hebben aantal opname katten (intakes) gemeld.

Sinds 2013 is er een duidelijke daling in het aanbod van de katten die aangeboden worden. Ook het aantal zorgdagen (lengte van verblijf) daalt.

Kans dat dieren levend een asiel verlaten stijgt (en dus niet geëuthanaseerd worden).

Katten bleken ook gevoelig voor corona. Overheid is bang dat ze een reservoir konden worden voor corona besmetting naar mensen. Er was angst dat er een afmaakactie voor katten zou komen als er een hoge prevalentie covid-19 bij katten zou worden gevonden.

Gelukkig bleek dat heel erg mee te vallen. De gemeten prevalentie was 0,1-3% en ook bleek het nog eens lastig overdraagbaar.

Shelter medicine aan de UU bestaat uit bedrijfsadvisering, onderzoek en onderwijs.

Basis veterinaire hulp in de opvang bestaat uit controle I&R chip, controle op infectieziekten, curatieve behandeling, castratie = populatiebeheer, maar het belangrijkste is de preventie door vaccinaties.

Bedrijfsbegeleiding: Monitoring ziektekiemen, reductie infectierisico's, stressreductie, effectieve hygiëne en verbetering van de huisvesting. Bouw en inrichting zodanig dat preventie mogelijk is (bv afvoer spoelwater).

Geen massale bezoekenmiddagen van ouders en kinderen.

Shelter medicine is een aantal jaren een verplicht onderdeel in het curriculum geweest.

Sinds het nieuwe curriculum van 2 jaar geleden is het een keuzevak geworden.

Naast het lopend onderzoek naar longworminfectie bij katten zijn de speerpunten het

geven van onderwijs aan studenten en opzetten van intervisie en nascholing van dierenartsen.

#### Toekomst

Dat er een EBVS erkend specialisme gaat komen. Er is al een European Shelter Medicine Journal Club.

#### Conclusies

1. Dierpopulaties in opvang = steekproef uit populatie gezelschapsdieren
3. Bedrijfsmatig gehouden dieren vergen bedrijfsmatige aanpak
4. Shelter medicine is ook bruikbaar bij fokkers, dierhandelaren en pensions
5. Stressmanagement is preventieve geneeskunde.
6. Managementkwaliteit in groepsgehouden gezelschapsdieren = welzijnskwaliteit
7. Bedrijfsbegeleiding door dierenartsen blijft belangrijk

Na de gelegenheid voor vragen stellen en discussie werd de dag afgesloten met een gezellige napraat-borrel.

Hans van Embden